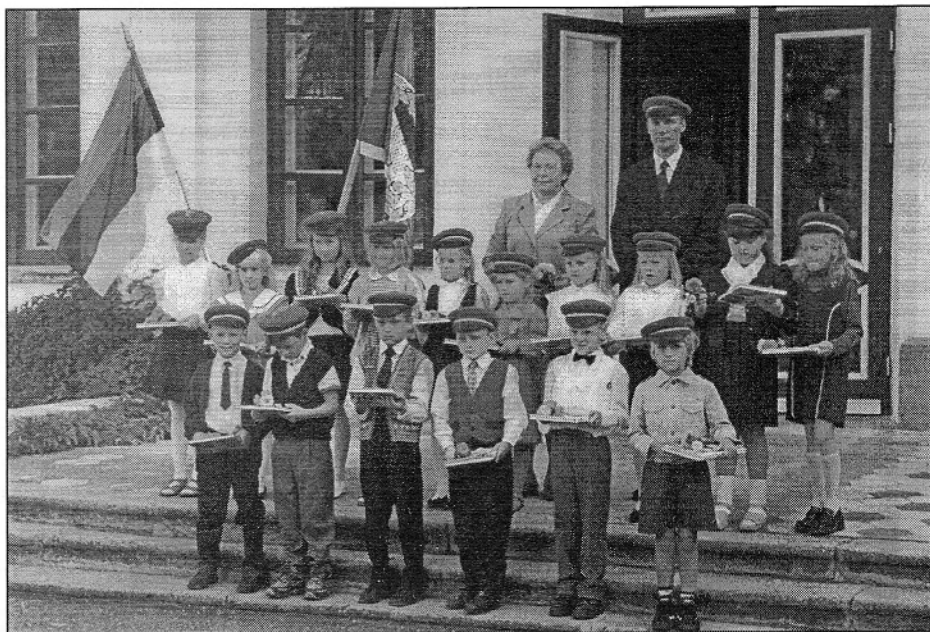

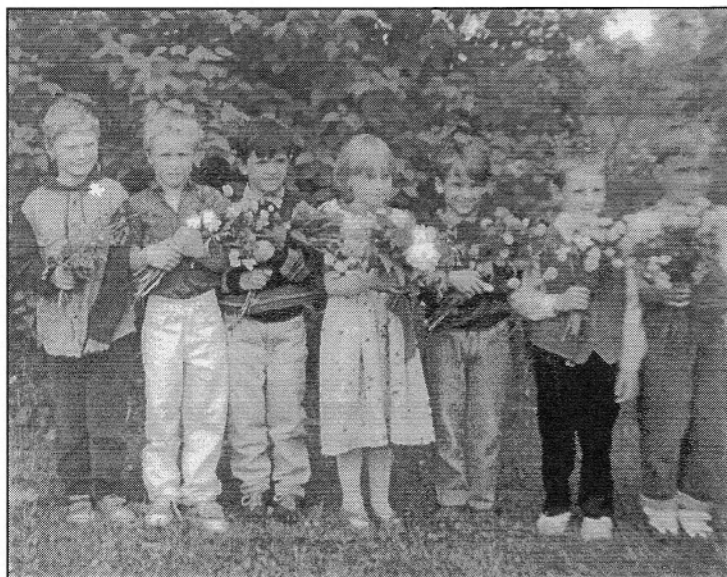
Külv ja ootus... õppeaastal 1999/2000

Tõstamaa Keskkooli I klass

*Signe Heindla
Mihkel Jõe
Keir Lomp
Madis Lõõbas
Triinu Palmiste
Maali Pert
Marelii Pirsi
Enrich Põltsam
Laura Pärna
Riina Reinson
Maria Rudnitski
Raido Rätsep
Ilmar Siller
Ulla-Marleen Sommer
Karl Tilk
Ann-Amy Vene*

Tõstamaa KK esimesed "oma kooli mütsi kandjad".

Veel "vabaduses" – Tõhela praegused 1. kl. õpilased lasteaia lõpupeol.

Tõhela Lasteaed-Algkooli I klass

*Kaur-Joosep Laur
Alari Leetmaa
Mariia Kalbach
Sander Vaarpuu
Toivo Tinast
Indrek Idvand*

Pootsi Põhikooli I klass

*Eleri Birk
Kirsika Karbus
Liina Karbus
Liis Lehtla
Artur Reinart*

Tõstamaa Vallavolikogu korraline istung

toimus 07.septembril 1999.a. Tõhela rahvamajas

Præguse volikogu valisime 1996.a. oktoobrikuus. Volikogu sellises koosseisus kogunes oma 27.istungile (eelviimasele). Teeme tagasivaate ja saame teada mitmel istungil iga saadik osalenud on:

Heino Tamm	27
Endel Tõnisson	27
Hilja Mändla	25
Leo Langus	25
Silvi Rand	24
Eduard Alumets	23
Eduard Vilbre	23
Margus Noppel	22
Leo Salk	21
Jaak Lumera	19
Madis Veskimägi	17
Leino Blasen	15
Priit Adams	14

Nagu ikka algas volikogu istung vallavanema infoga. Ühe suurema tööna, mis on lõpule jõudnud, nimetas vallavanem maja, kuhu volikogu seekord kogunenud oli,

tõdedes, et Tõhelas oli sellise koha järgi vajadus ja lootes, et olemasolev tugev külavaim viib elu ika edasi. Jätkuvalt on aruteluobjektiks Tõstamaa kool-mõis-muinsuskaitse. Elame, näeme!

Kastna paadisadam saab korda, praegu käib ehitus Manija endises koolimajas, Seliste kirik saab ka ära päästetud. Heameel on kordaläinud vallapäevadest.

Tõstamaa töökoja hoonete peremehetuks varaks tunnistamise kohta andis informatsiooni vallasekretär Eve Sahtel. Vastav otsus võeti volikogu poolt ka vastu.

Seoses **17.oktoobril** toimuvate **valimistega**, kinnitati jaoskonnakomisjonide koosseisud.

Arutati veel valla tehoiukava ja kinnitati **Tõstamaa valla teede kasutamise ja kaitse eeskiri**, millega saab edaspidi tutvuda valla raamatukogudes ja vallavalitsuses.

Maakorraldaja-abivallavanem

Heino Laanemets selgitas volikogule maade ümberkruntimiskavade kinnitamise uut korda ja andis ülevaate käimasolevatest ümberkruntimiskavadest ja sai neile ka kinnituse.

Maa munitsipaalomandisse taotlemisest rääkis **Heino Laanemets** ja vastavad otsused võeti ka vastu.

Volikogu võttis vastu otsuse **müüa** valla vana **buss** seda osta soovinud Tõstamaa valla ettevõtjale.

Kinnitati Tõstamaa valla põhimääruse uus redaktsioon, millega saab edaspidi tutvuda raamatukogudes ja vallavalitsuses. **Kinnitati ka vallavara valdamise, kasutamise ja käsutamise kord.**

Ja päevakorra viimase punktina **otsustas** volikogu **määrata kompensatsiooni** seoses Allika talu müügiga Manija saarel.

Lea Rannik

Tõstamaa valla valimiskomisjon

Otsus

07.september 1999 nr.1

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse §27 lõige 1,2 alusel Tõstamaa valla valimiskomisjon otsustab:

Registreerida kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse nõuete kohaselt registreerimiseks esitatud isikud ning anda neile järgmised registreerimisnumbrid:

Valimisliit "Tõstamaa"

101. Eduard Alumets
102. Marek Jaansoo
103. Leo Langus
104. Peeter Lapp
105. Hilja Mändla
106. Tiit Pilt
107. Ants Pirso
108. Urmas Reinfeldt
109. Toomas Rõhu
110. Leo Salk
111. Heino Tamm

112. Endel Tõnisson
113. Eduard Vilbre
114. Elfi Vool

Üksikkandidaat

115. Mihkel Lühiste

Ants Jaansoo

Tõstamaa valla valimiskomisjoni

esimees

Liivi Heamets

sekretär

Toimetuselt:

TARKUSETERA

Halvad saadikud on valitud heade kodanike poolt, kes ei hääletanud.

George Jean Nathan

Soovitame **valimiseelseks** huvitavaks lugemismaterjaliks vallalehte "**Tõstamaa Tuuled**" 1996.a.7(8), 8(9), 9(10), 10(11) Kellel neid just kodus säilitatud ei ole, saavad neid lugeda raamatukogudes.

Üks majandusaasta lõppenud, teine algamas.

Nii võib nüüd küll öelda, kuna kuuendast kuni üheksanda augustini toimus Kurgjärvel, Junior Achievementi Arengufondi eestvõtmisel, **Noortefoorum '99**. See on Junior Achievementi programmi järgi õppivate õpilaste ja õpetajate aasta tähtsündmus. Ka Tõstamaa kooli kaks õpilast, **Ave Vene** ja **Priidik Maninen** ning allakirjutanu võtsid sellest üritusest osa. Noortefoorumi keskseks teemaks oli „Eri rahvused Eestis ühtses majandusruumis”. Kuid ega see ei olnud ainus teema, millega noored laagris kokku puutusid. Kõik neli päeva olid hommikul kaheksast kuni keskööni tihedalt sisustatud. Esimesel päeval vestlesid laagrilistega Võrumaa Arenduskeskuse ja Kagu-Eesti Regionaalarengu Programmi juhid. Sama päeva õhtul, laagri avamisel, võtsid sõna esindajad Võru Maavalitsusest, Avatud Eesti Fondist, Haridusministeeriumist ja USA Suursaatkonnast. Esimene päev lõppes tutvumisõhtuga. Teisel

päeval toimus õpilaste põhitöö gruppides. Moodustati kolm töörühma: majandussimulatsioon „Turuplats”, meeskonnatöö „Kuidas oma ideed ellu viia” ja reklaamivõistlus. Samal päeval toimusid ka kohtumised Eesti Kaubandus- Tööstuskoja esindajaga pr. Tiia Taliga ja Microlink'i esindajaga hr. Allan Sombaga. Sellesse päeva mahtusid veel aktiivseminar „Kes elavad minu kõrval?” ja karneval „Metsapidu”. Laagri kolmas päev oli sama tööine kui eelminegi. Tööd jätkati töörühmades ning samuti jätkus eelmisel päeval alustatud aktiivseminar. Nende tegevuste vahel pidid õpilased ettevalmistama taieste võistluseks teemal „Eesti XXI sajandil”. Kolmanda päeva kulminatsiooniks oli üks tõeline oksjon. Sellel oksjonil kehtis laagri sisene rahaühik-jaaf. Jaafe jagati rühmadele vastavalt saavutustele. Kõikides tegevustes oli ka väike võistlusmoment ning iga rühm

teenis vastavalt oma edukusele jaafe. Oksjon õnnestus täielikult. Ja kätte oligi jõudnud laagri viimane päev. Siin toimus tegevus samuti rühmades ning tehti kokkuvõtte kolmel eelneval päeval tehtust. Laagri lõpetamine oli väga pidulik, kuid samas ka nukker nagu iga lahkumine. Kuid eks laagrilistega ole võimalik kohtuda algaval majandusaastal meie koolis õpitava Junior Achievementi majandusprogrammi raames veelgi. Siin aasta tähtsündmuse tutvustamise lõpus tahaks tänada meie kohalikke toetajaid ja poolehoidjaid tänu kellele kogu aastane programm õnnestus ja muutus sisutihedamaks: hr. **Ain Rea**, pr. **Liia Lobjakas**, pr. **Ene Vahuvee**, pr. **Karin Randmäe**, hr. **Valdur Jõgi**, hr. **Kalvi Kaas** ja hr. **Peeter Lapp** ning **Tõstamaa Vallavalitsust**. Loodame ka järgmisel aastal sellist toetust ja poolehoidu ning ehk saab toetajaid veelgi rohkem.

Urmas Reinfeldt

Tere tulemast!

31.augustil 1999.a. tekitas **Teeristi Ärikeskus** järjekordse sündmuse **Külastemaja** e. **Pansioni** avamise näol. Pidulikul avamisel

meenutas esimees **Ain Rea** ka juba minevikku jäänud sündmuse: 6 aastat tagasi avati **Kodukaup**, 3 aastat tagasi avati kauplus-baar

Päästeameti juhataja Jaan Pall päästab ka pidulikel sündmustel. Lindi läbilõikamise ülev hetk.

(praegune baar "**Must Roos**"). Samas majas asub veel **Teeristi** pood ja nüüd ka siis **Külastemaja**, mis on ärikeskuse kolmas osa. Pansioni perenaiseks on **Marika Somelar**, kellelt huvilised edaspidi

informatsiooni võivad saada. Praegu töötab **saun**, külaliste tarbeks on planeeritud 4 tuba, **kaminasaal**, mis mahutab umbes paarkümmend inimest ja kus on võimalik pidada mitmesuguseid koosviibimisi. Sellekohast infot saab ka baarist "**Must Roos**". Meenutades äsjast sünnipäevapidu **Teeristi** poes, pidas Ain Rea hea sõnaga meeles sponsorit as "**Cibust**", kes uhke tordi kinkis, mille üle alalised kaupluse kliendid rõõmustada võisid. Mis muud kui oleks meil aga tegusaid inimesi ja selliseid rõõmsaid sündmuseid rohkem.

Lea Rannik

Kuidas elatakse Kastnas?

Olen paar aastat (1968-1970) töötanud Kastnas koolmeistrina ja seetõttu on põhjendatud minu huvi Kastna rahva praeguse elu vastu. Pealegi oli mind ammu sinna külla kutsutud ja mul oli meeldiv võimalus 2.septembril Kastna rahva palve täita.

Sõiduvahendiks valisin jalgratta, sest ka seal tööl olles ei sobinud bussiajad Tõstamaaga ühenduse pidamiseks, pealegi on väga meeldiv rattaretk läbi hommikuvärske männimetsa. Metsavahetee eelistus tulenes nostalgias vanade aegade suhtes. Esimese peatuse tegin oma endise töökohta - Kastna koolimaja juures. Nii koolimaja kui rahvamaja pakkusid troostitut vaatepilti tühjade aknaaukude ja lootusetult võssa kasvanud ümbrusega. Ka kooli vastas asuv kirik on samas olukorras. Ainult kiriku ümber kasvavad tammed-kastanid särasid rõõmsalt algava sügise värvides.

Teine peatus oli Kastna kaupluse juures, kuhu oli kogunenud väike seltskond Kastna elanikke: Ingrid ja Erich Taal, Liivia ja Voldemar Langus, Erika Heinla, Ella Puls, Ellen Luuberg, Maie Tõns oma tütre ja tüträtütrega. Maie Tõns pakkus kõigile tasuta kohvi. Ilus ilm ja kohv lõid vestluseks soodsa õhkkonna. Selles seltskonnas oli enamik pensionäre ja selletõttu neil otsest sissetulekumuret pole. Toonitati veel seda, et maa-pensionär elab ikka kuidagi ära - saab ta ju kindlal kuupäeval kindla rahasumma - lisa annavad juurviljaaed, lehma-sigade ja kanade pidamine. Tõsisem mure on Maie Tõnsul, kes peab äraminekuplane. Kaupluse omanikule tuleb renti maksta ja sissetulek jääb kasinaks - vaatamata pikkadele tööpäevadele. Pealegi avaneb Maieil Viljandimaal soodne majaostu võimalus - nii et umbes kuu aja pärast jääb kauplusejuhataja koht vakantseks.

Arutletakse ka selle üle, et kauplus võiks asuda kellegi eramajas (kes ise ka kaupleks) või vallale kuuluval territooriumil, sest ääremaa kaupluse sissetulek ei võimalda isegi mõõdukat üüri maksta, eriti talvekuudel. Maiest on kohalikel elanikel kahju lahkuda, sest oma vastutulelikkuse ja energilise tegevusega mitmesuguste seltskondlike ürituste korraldamisel on ta võitnud kohalike elanike lugupidamise.

Ainsaks ettevõtjaks selles seltskonnas on Erika Heindla, kes peab mehega koos väikest veisefarmi - 21 lüpsilehma ja kümmekond noorlooma. Temagi on mures väljaminekute pärast (küte, jõusööt) ja tänavusuvise kesise heina- ja viljasaagi pärast. Loodab temagi pikisilmi piimahinna tõusu. Vestluse käigus ilmneb selle seltskonna inimeste elurõõm ja optimism, kuid ujus lagedale ka üks väike olme-probleem, mis allakirjutanus hämmeldust tekitas. Nimelt sõidutab valla buss õpilasi Tõstamaale kooli ja tagasi tasuta, aga kui pensionär või ka noorem Kastna elanik soovib selle bussiga sõita, peab ta maksma 5 krooni (liinibussis maksab pilet 10-nesel bussil 1 kroon ja Vatlamäe bussiga 2 krooni). Kas ei võiks oma valla inimestele järeleandmisi teha? Lõpetuseks tänan sõbraliku vastuvõtu ja ilusa sügisese lillekimbu eest. Maie lubab kohalikele rahvale korraldada veel lahkumispeo. Ruttan järgmisele kohtumisele.

Endise kolhoosi kontori kitsukeses toas on vestluse vedajateks Anni Volgerad, Helju Volgerad, Eliisabet ja Taimo Aksin jt. Teatavasti algas Kastna kultuurielu ja põllumajanduse allakäik 1970.a. Nimelt sel aastal lõpetas oma tegevuse kool ja kohalikust Arengu kolhoosist sai Tõstamaa sovhoosi Kastna osakond. Endised töötajad

(sealhulgas ka Arengu kolhoosi zootehnik Helju Volgerad) hajutati laiali terve suure Tõstamaa sovhoosi osakondade peale. Koos töötajate hajutamisega hajus teatud määral ka Kastna elanike peremehe- ja kokkuhoiutunne, sest oldi ikka suure sovhoosi väike ripats.

1993.aastal loodi Kastna põllumajanduslik osühing, mida hakkas juhtima Matti Räbus. See osühing töötas 6 aastat ja algul tundus, et Kastnas on jällegi midagi oma - oma põllud, oma kari ja inimesed. Ajapikku hakkas ka see organisatsioon alla käima - hakkasid kaduma tegevusalad ja töötasad.

Möödunud aastal alustas Kastnas tegevust ettevõtlik mees Kalvi Kaas, kes esindas osühingut "Vermont Trade". Tehti suuri plaane küll karja- ja seakasvatuse valdkonnas. Osa plaanidest leidis ka realiseerimist, kuid valitsuse liha- ja piimatootmisele vaenulik poliitika lõi väheste maaelukogemustega mehel jalad alt. Paremini edenes köögiviljakasvatus (kapsas, porgand, kurk, kartul) Anni ja Helju Volgeradi praktiliste näpunäidete abil. See tootmisala võimaldas töölistele vähemalt miinimumpalga tagada. Käesoleval ajal on oht ka selle tegevusala lõpetamiseks ja inimesed on tõelises mures oma tuleviku pärast. Paljudel neist on pensioniaeg alles 2-6 aasta kaugusel. Kokkuvõttes on kohalik rahvas ikkagi tänulik Kalvi Kaasile, et ta neid aastakese edasi aitas ja inimesed usuvad, et võibolla Kalvi Kaas ettevõtliku mehena veel midagi edasiviivat välja mõtleb, millest ka neil võiks kasu olla.

Aga praegu on olukord niisugune, et kohapeal on vaid 2 palgalist töökohta (postiljon Piret Press ja kaupluse juhataja) ja üks väikefarm (Erika Heindla). (järg lk 5)

(*Algus lk 4*) Mida edasi teha? Võibolla ikkagi rõhuda Kastna puhtale rannale ja looduslikele vaatamisväärsustele. On ju siin Eestimaa suurimad tammed peale Tamme- Lauri tamme. Siin kasvavad kärbesõis, rannakapsas, huulheinad, on toredad rannakadastikud unikaalse lookastevarrega alusrohundis, pesitsevad kosklad ja hahad. Isegi see esmapilgul meeldetulev loodusobjektide loetelu peaks tõeliselt teadlikele loodusturistidele huvi pakkuma, ja miks ka mitte tavapuhkajale, on ju Kastna

rannapiirkond kas alatiseks või ajutiseks koduks paljudele vabariigis tunnustatud kultuuri- ja kunstiinimestele: Priit Pedajas, Marvi ja Omar Volmer, Epp-Maria Kokamägi, Jaak Arro, Avo Keerend, Juho Kokamägi või muidu tuntud inimestele: Poigo Nuuma - tuntud jurist, Tõnu Kuddu - silmaarst. Ja on veel teisigi, kellega pole olnud otsest kokkupuudet ja selletõttu ei taha neid kuulujuttude tasemel nimetada. Kuid seegi loetelu kinnitab, et Kastna kui looduskauni koha vastu tuntakse

huvi. Võibolla oleks üheks sissetulekuallikaks vähemalt mõnele kohalike elanike hulgast mõelda nende inimeste paremale teenendamisele (piimatalud, lihtsad paadisadamad kalapüügiks jm), teede korrastamine – hõõveldamine jne.) Selle optimistliku mõttega lõpetangi valdavas osas kurva alatooniga olukirjelduse Kastnast. Siiski oli tore üle pika aja kohtuda. Täna Kastna rahvast küllakutse ja lahke vastuvõtu eest.

E. Liiv

Terve vald oli kokku aetud...

Juba mõnda aega mõlgub peas mõte saada kokku rahvatantsijad, kes tantsisid Jaak Valgeväli juhendamisel aastatel 1987 – 1992. Müts peas, mõte sees, saigi asi teoks tehtud.

21.augusti õhtul kogunesime endiseid aegu meenutama. Siinkohal andku andeks need, kes sellest koosviibimisest kõrvale jäid, kuigi tantsisid Jaak Valgeväli juhendamisel. Kellegi mälu pole nii kiita, et kõik meeles oleks ja meelde tuleks.

Ühise peolaua taga meenutati trenniõhtuid ja küllasõite nii kaugemale kui lähemale. Sai ju käidud Lihulas, Tootsis, Sadalas, Vastseliinas, Lätis ja Bulgaarias. Eks igal reisil juhtus nii mõndagi, mida veel sellelgi õhtul oli hea meenutada. Meelest ei lähe reis Bulgaariasse, kuhu olime külla kutsutud Stara Zagora tantsurühmale. Sellel reisil olid peale Tõstamaa tantsijate veel Tõhela rahvatantsijad ja Rein Vendla juhendatud puhkpilliorkester. Jõudnud N-liidu piirile tõsteti rongist maha alla 16-aastased, kuna kellegi vea tõttu puudus neil vastav paber. Kõik palved olid asjatud. Vene piirikontroll oli vankumatu ja endas kindel – "tagasi". Nii läks tagasi ka meie rühmast Valvo Volgerad. Sai käidud ka 1990.a. laulupeol. Ei lähe meelest tantsud Põhjamaa, Tantsuloits ja Tuljak. Rasked, aga ilusad tantsud. Kes kord tantsupeol käinud, teab ka seda, et see on suur elamus, mis püsib kaua meeles. See oli tore aeg, kui sai tantsitud Jaagu juhendamisel. Oldi

üks pere ühise asja eest väljas. Võib tekkida küsimus, miks nüüd enam ei saa? Hiljuti võis vallalehest lugeda - meie endi segarahvatants kiratseb. Tõesti kiratseb. Andkem endale aru,

et me ei ela enam kuldsel nõukogude ajal, kus kõigil oli kodukohas töö. Tuli Eesti Vabariik, kadusid töökohad. Paljud jäid töötuks. See saatus tabas ka meie tantsijaid. Mehed otsisid tööd mujalt, töökohad on kaugel ja mehed harva kodus. Need, kes on kohapeale jäänud, ei ole ka enamasti tantsijad mehed. Naistega ei ole probleem nii terav. Tantsunaisi Tõstamaal on, aga ilma meesteta ei ole see enam segarahvatants. Et täiskasvanute rahvatants Tõstamaal edasi elaks, on peale tantsijate veel vaja juhendajat ja pillimeest. Paraku on juhendaja ja pillimehe leidmisega probleeme. Kes seda tööd oskab, ei taha aga oma aega "raisata". Juhendaja olla ei ole keeruline, keeruline on aru saada tantsukirjeldusest ja see rühmale arusaadavalt selgeks teha. Kes J. Valgeväli käe all

tantsinud, teavad, kui hästi ta oma tööd tegi. Ei saa kiitmata jätta ka pillimees Ene Kaskiniit, kes on rahvatantsu oma pillimänguga pikka aega saatnud. Ene elas pillimänguga tantsijatele kaasa. Kui oli proovis poole tantsu pealt uuesti mängida, küsis Ene: "Mitmendast taktist uuesti?" Jaak ütles taktid ja mäng läks edasi. Et Ene on hea pillimees, seda tõesid kõik kohalolnud rahvatantsijad. Meie koosviibimisele küll Ene ei jõudnud, kuna oli haigevoodis.

Õhtu möödab ja tore taaskohtumine seljataga. Koosolijad olid seda meelt, et kui oleks juhendaja ja pillimees, siis teeks isegi tantsu veel. Nii "vanad" me ka pole, et pastlaid enam jalga ei sobi panna. Olgem valmis üllatusteks.

Õhtust osavõtnud

125 aastane Tõhela rahvasmaja sai uueks

Tõstamaa III vallapäevade meeldejäävamaks sündmuseks Tõhela inimestele oli kapitaalselt remonditud ehk peaaegu uue rahvamaja avamine. Tänavu heldelt jagatavat suvesooja ja päikest jagus ka 14. augustil õhtu-poolikuks, mil Tõhelasse vurasid autod nii Tõstamaa kui Kalli poolt ja inimesi sai kokku 300 ringis. Tõstamaa vallavanem Toomas Rõhu lõikas läbi lindi väliselt endiseks jäänud kunagise kivise koolimaja sissekäigu ees, kiitis AS Pärnu REV-i hea töö eest ja ka selle eest, et võimaldas Tõhela meestel remonditoid teha. 125 aastat vana maja ajaloost kõneles Tõhela raamatukogu kaua-aegne juhataja Silvi Rand. Temalt olid ka tänusõnad maavalitsuse ehitusnõunikule Ain Birgile, tänu kellele see suur ettevõtmine üldse teoks sai. Rahvamaja vastne perenaine Siivi Kiirats võttis ehitajatelt (Uno Kõresaar - REV-i juhataja) vastu remonditööde käiku meenutama jääva pildiseeria. Särava hobuserauaga soovis majale õnne ja edu Tõhela oma ehitusmeeste nimel Andres Laur. Brigaadi kuulusid veel Tõnu Salu, Edgar Viirna, Raido Salk, Eduard Päästel, Marko Rand jt.). OÜ Tõhela poolt kiitis ehitajaid Peeter Lapp.

Enne avatud uksest sissetormamist ja vana maja uue sisemuse uudistamist, pisut varemolnust. Tegemist on Tõhela ühe vanema ja tähtsama hoonega, mis tänavu saab 125 aastat vanaks. See palvemajaks ja koolimajaks ehitatud nägusa maakiviseintega maja ehitamine on kestnud neli aastat ja valmis saanud 1874. aastal. Kooli tarvis jäi maja pärast Tõhela ap.-õigeusu kiriku ehitamist 1894. aastal. Nagu aeg kulutab inimesi, nii kulutab aeg kõike. Ka majad kuluvad ja jäävad vanaks. 1921. aastal 6-klassiliseks algkooliks saanud maja nii kodustesse kiviseintesse olid nüüdseks tekkinud sügavad praod, põrandad olid kulunud mähklikuks - oksakohad ja naelapead väänasid jalgu. Selle maja esimese katuse laastud olnud veel kirvega tahatud. Lisaks koolile on see maja olnud läbi pikkade aastaste ja paljude inimpõlvade kooskäimise kohaks. Selles on asutatud ja tegutsenud põllumeeste ühing, masinatarvitajate ühingud, karskusselts, kauba-

tarvitajate ühisus, naiskodukaitse jm. Siin on asutatud ka Tõhela ühispiimatalitus. 1917.a. alustas siin tegevust Tõhela Noorsooselts ja raamatukogu. Selle maja seinad mäletavad ka julma ülekohtu - 1949. aastal oma kodudest küüditatud pered toodi koolimajja kokku.

Vanemale põlvkonnale on see maja jäänud ikka koolimajaks. On talletatud värvikaid pilte siinsest koolielust (Andrei Kuura, Anna Kangur, Martin Reinson jt.). Kool viidi endisse kirikumajja 1950 - nii sai koolimajast rahvamaja. Siin on peetud Tõhela senised kaheksa kodukohapäeva (esimene neist oli 1984. aastal). Muidugi peeti pidusid, laulsid lapsed, korraldati kursusi. Olude paranedes ja seltside tegevuse laienedes aga jäid kooli ruumid kitsaks. Seda vana maja on korduvalt laiendada üritatud, tellitud projekte. 1936. aastal jõuti koolimaja-seltsimaja projekt kinnitada ja alustada ehitusmaterjali kohalevedu. Projekti kohaselt pidi maja põhjaotsa tulema juurdeehitus. Valiti 10-liikmeline ehituskomisjon: H. Karjel (Orika t.), K Kalbach (Tohvri t.), J. Karjel (Oti-Lepiku t.), V. Karjel (Oltre t.), J. Rand (Saratopi t.), J. Tõnison (Köössa t.), A. Vilgats (Annuste t.), M. Kuura (Kuura t.), J. Kõösel (Käära t.), A. Koppel (Kopli t.). On säilinud foto 1936.aastast, kus kohale toimetatud ehitusmaterjali taustal on mehed töötamas. Aga see juurdeehitus jäi tulemata. Varsti algas sõda.

Alles nüüd, 60aastat hiljem on teoks saanud maja põhjalik remont. Jõudis kätte oodatud pidulik moment. Avatud uksest sisse pääsenud rahvamass vallutas momentaalselt avara fuajee ja kogu maja. Ei jõutud imestada seda, mida ainult kolme kuuga selle vana majaga teha on jõutud. Maja seestpoolt on täiesti uus. Paaris kohas on vaatajale avatuks jäetud vana palkseina. Andis imestada uue kõrge saali avarust maja põhjaotsas, tehti proovivisked kivirõngasse. Nauditi Tõstamaa koolilaste esitatud tantsu- ja laululugusid. Maja lõunaotsas on väike saal (kohvikuruum) väiksemateks kokkusaamisteks. Samas asub kaminaahi, seda köetakse puudega ja soojendab kogu maja. Maja keskel dussiruumid ja peatselt lõpetatakse ka

sauna käikupanek. Teisel korrusel ootas uudistajaid sellel korrusel asutatud ja siin põhiliselt oma senise eksisteerimise aja töötanud raamatukogu (endine Noorsooseltsi raamatukogu) avar ruum, kus parasjagu "häälestati" interneti ühendust. Raamatukogu endisest kahest ruumist on saanud üks, kus lähedalt ruumi lugejatele laudade tarvis, värske kirjanduse väljapanekuks ja muuks. Silvi Rand oli avapäevaks kõik raamaturiulid jõudnud paika panna. Uudistajad said raamatukogus vaadata väljapanekut selle maja juures tehtud sadadest kooli-, kursuste jm. piltidest. Ühe vanema pildi allkirjaks on: Põllumajanduslised kursused Tõhela koolimajas oktoobris 1910. Ülakorruse lõunaotsas on veel katusealune vaba ruum - mõeldud on see muuseumitoaks. Muuseumiruumist on unistatud üle paarikümne aasta, selle nimel kogutud materjale lootuses, et kõik saab talletatud meie omas muuseumis - kogutu saab vaatamiseks-mõtlemiseks meile endile kui meie järeltulevatele põlvedele, sest ka meie oleme ainult lüliks looduse igavesti muutuv asel.

Aastate eest oli Tõhela rahvamajas Eesti kuulsa niplispitsimeistri tarlanna Ljubov Miti tööde näitus, külastajaid oli Pärnustki. Üks neist ohkas sügavalt ja küsis - kuidas küll sellisesse kolkasse nii imeilus näitus sai? Näitus oli tõesti imeilus. Kuidas küsitakse nüüd - selle imeilusa maja kohta? Jääb loota, et majas lähevad käiku huviringid, mängitakse palli, võimeldakse, tehakse käsitööd, loetakse raamatuid, peetakse pidusid. Jätukub avarust koolilaste tantsuks ja võimlemiseks. Selles uues majas on tuleval suvel järjekordne - üheksas Tõhela kodukohapäev, mis pühendatakse kunagise jõuka põlisküla - Kiraste küla meenutamiseks. Seekordsete vallapäevade ajal Tõhelas olid kõikide silmad suunatud läände - vastremonditud rahvamaja poole, jääb loota, et kaugel pole aeg uueks kokkutulekuks ja pilkude pööramiseks üle maantee varemeist tõusnud kiriku poole!

1940.a.Tõhela 6-kl. algkooli I klassi astunud **Vaike Hang** (Pilti näitame järgmises lehes. Toim.)

Oi sport, sport!

Esmaspäeval (6.sept.) alevi liikudes võis siit ja sealt kuulda naerusuist kaebemist haigete jalgade ja selja kohta. Toimus ju laupäeval, 4.septembril **Tõstamaa traditsiooniline jalgpalliturniir**. Päev staadionil oli päikeseline ja tegus. Kohapeal pakkus süüa-juua **Teeristi** poe müüja **Zeena**, kes ka ise lõpumängus kaasa löi.

Meeste mängu näeb tihti ja see on jalgpall nagu jalgpall ikka. Sel aastal võttis turniirist osa 4 meeskonda. Tiitlikaitsja "**Saun**" võistkond koosseisus Aro Kütt, Rando Rand, Hardo Vahemäe, Andres Sahtel, Deivid Väara, Alar Karjel, Algis Kiinvald võitis ka sel aastal rändkarika. Teiseks jäi meeskond **ETAM** koosseisus Ermo Tamm, Einar, Gennadi, Timur, Ronald, Tarmo, Margo. Kolmas oli meeskond "**Pootsi**" koosseisus Alar Siinne, Margus Siinne, Urmas Väljas, Heiki Niine, Argo Kaelep, Varmo Tugim, Viljar Tugim, Argo Antsu, Valdur Palits.

Tubli neljanda koha mängis välja meeskond **TLJLS** koosseisus Rain Veinjärv, Rain Randmaa, Marek Jaansoo, Enn Martson, Margus Noppel, Andres Männikus, Janek Jaansoo. Selle tuntud võistkonna puhul väärrib eraldi äramärkimist nende lustakas võistlusdress.

Erilist kiitust väärivad sel aastal osalenud naiskonnad, kes üle hulga aja mängisid kohe päris jalgpalli - tore oli vaadata tõelisi väravalööke ja liikumist platsil, kus ei kasutatud küüsi ja küünarnukke. Rändkarika võitis seekord naiskond **N-Team** koosseisus Evelin Liländer, Maire Adler, Lagle Adler, Marianne Algpeus, Moonika Adler, Linda Anderson, Egle Niine. Teiseks jäi naiskond "**Pootsi**" koosseisus Sirli Kepp, Raidi Rand, Karoline Kask, Renate Algpeus, Liana Tõnts, Grete Adler, Kristi Tammela. Tubli kolmanda koha sai naiskond "**Tulevik**", kelle registreerimisleht väärrib eraldi väljatoomist: "**Tõstamaa Tuleviku**" naiskonna

koosseis: Kristina Joao - **triblamise peaspetsialist**, mängiv treener; Triinu Pert - **jalgpalli terminoloogia marketingi juht**; Kairi Kuur - **rahvusvahelise kogemusega** võistkonna **pesamuna**; Terje Mirk - **üleväljakaitsja**; Liia Oidjärv - naiskonna **suhkrutükk, libekeel**; Karin Mitt - **parim pallita tormaja**; Karin Randmäe - **väravavaht** **individuaalarvestuses**; Regina Lepik - **jalgpalli käsitsipidurdaja**. Võistkond "**Lõbutüdrukud**" koosseisus Kersti Kunder, Anu Randmaa, Age Adler, Külli Merimaa, Marelle Kriisa, Kristi Kalbus, Anneli Võigas, Heidi Tinnuri jäid seekord neljandaks. Lõbus ja vahva laupäev oli see kõigile osavõtjatele. Kohtumiseni järgmisel turniiril!

Osavõtjate nimel
Mann

Pikk tee kunstini...

Samal ajal kui professionaalne kunstnik Epp-Maria Kokamägi Tõstamaa Seltsimajas oma maalinäitust avas, asutasid 50 võib-olla tulevast kunstnikku naabermaja ees ennast asfaldile joonistama. Paljud neist olid osalenud sellel üritusel eelmiselgi aastal. Mõned lapsed olid tulnud ema-isaga, mõned vanaemaga - tõeline pereüritus! Võistluse teema "**Kui ma oleksin võlur, siis Tõstamaal...**" tehti teatavaks vahetult enne joonistama asumist. Tunni möödudes asus zürri koosseisus: õp.Viivi, Liia, Anu, Kersti ja Sirli, pilte üle vaatama ja publiku lemmikut selgitama. Fantaasiat oli jätkunud kõikidesse töödessa. Otsustati välja anda palju auhindu. Auhind parima "Segasumma suvila" eest läks

Taavi Tõnissonile (8 a.).Kõige fantaasiarikkamaks osutus hindajate ühise arvamuse kohaselt "**Imepuu**", mille võiks istutada keset alevit, näiteks vallamaja ette. Autor **Henri Veinjärv** on 6-aastane. Auhinna fantaasia eest sai ka **Kaarel Kase** (5 a.) pilt auto ja lumememmega. Auhind otsustati anda pildile, millel kujutatud reaalselt elluviidav projekt Tõstamaa alevikus - "**Purskkaev**" (**Liisa Randmaa** 9.a.). **Marianne** (13.a.) ja **Anne-Mari Sukovits** (11.a.) ning **Sigrid Saarts** (12.a.) olid neile antud asfaldipinna kõige oskuslikumalt ära kasutanud. Publiku lemmikpildiks osutus **Keiu Andersoni** (4.a.) oma. Kõige lõbusama tuju tekitas **Õie Merimaa** (11.a.) joonistus. Värvikaima pildi - "**Lennurada**"

autor oli **Liisa Randmäe** (11a.) Zürri otsustas autasustada ka **Kristiina Reinfeldti** tööd, mida autor ise kommenteeris nii: "Et Tõstamaal oleks alati selline ilus päikeseloojang." Kõigi ülejäänud noorkunstnike vahel loositi ka auhinnad. Korraldajad **tänavad** sponsoreid, kellela üritus oleks olnud tuhm: **Sauli Äri, Jaani Äri, Teeristi Pood**, hr. **Härma**, as "**Jõgi**", **TLJLS** ja **Tõstamaa vallavalitsust**. Ootame kõiki sel aastal osavõtnuid ja rohkesti uusi üritajaid tuleval aastal samale üritusele. Kas just samal ajal ja samas kohas, on veel vara öelda. Värvikirevat sügist kõigile joonistamise fännidele!

Sirli Väara

Õnnitleme septembrikuu sünnipäevalapsi!

*Ainult lapsepõlves tundus,
et aeg ei tõtta.
Nüüd kui saaks,
sooviks ta kiirust maha võtta.
Las pöörleb ajaratas,
püsima jääb soov,
et elu sinu ümber
oleks õnnelik ja noor!*

Anastasia Vainula	92	Ailo Aaslaid	73
Helmi Orgvee	89	Arnold Nurm	73
Elikonida Vihm	84	Arteemi Pärnapuu	73
Linda Lõõbas	78	Meeta Leetmaa	73
Arteemi Odes	78	Meida Klaas	72
Veera Kiirats	77	Esper Masso	70
Helmi Udu	76	Elga Rand	65
Bruno Kiirats	75	Lilli Talu	65
Leida Grahv	75	Elmut Leas	50
Saida Maidlas	75	Elve Tarik	50
Hilda Lillepuu	75		

Tõstamaa kalender 2000

Taas tuleb kokku panna juba traditsiooniline jõuluringitus - Tõstamaa kalender. **Lööme kaasa!** Oodatud on kõik pildid, kus kajastuvad Tõstamaa valla inimesed ja nende tegemised või vallas asetleidnud sündmused. Vaadake üle oma pildivarud ja tehke veel uusigi!

Piltide esitamise tähtaeg on **30.september**. Pildi taha või juurde kirjutage, kes ja mis on fotol ja tooge või saatke vallamajja sekretäri kätte.

Kalendri koostajad

Lugupeetud lambakasvatajad!

OÜ Argoslõng pakub head maavillast lõnga (kliendi valikul) pestud lambavilla vastu. Teenustasu mõõdukas. Samas toimub pestud lambavilla kokkuost.

Info tel. 96 028 **Pille Martson.**

Toimetus vabandab

1. Eelmises vallalehes jäi märkimata kirjutise "Järvevaht" autor, kelleks on Ülo Paabu lesk **Tatjana Kiseljova**.
2. Vabandame ka seetõttu, et eelmises lehes välja kuulutatud intervjuu **H. R.**-ga veel ei ilmunud ja tuletame siinkohal meelde ütlust, et iga asi tuleb omal ajal ... või natuke hiljem.(Toim.)

*Teil ammugi hallid on oimudel juuksed
ja palgeil on aastate vaod.
Kuid noorus teil hinges
ja säragi silmades –
et need teie juurest ei kaoks*

Õnnitleme

Ingrid ja Erich-Gustav Taal
49. pulma-aastapäeval.

Lapsed, lapselapsed ja lapselapselaps.

Elga Rand

65

Õnnitlevad

Kalev perega, Ingrid ja Erich.

Teade jahimeestele!

Kohalike jahimeeste atesteerimine toimub
24. sept kell 15.00 Tõstamaa Seltsimajas.
Juhatus.

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetus:

Lea Rannik
Alo Adler
Trükkinud

Tõstamaa Raamatukogu
Tallinna Tehnikaülikool
OÜ Hansaprint

tel. 96 184
tel. 96 231